Šis dokumentas yra skirtas tik informacijai, ir institucijos nėra teisiškai atsakingos už jo turinį

►B

TARYBOS DIREKTYVA

1989 m. lapkričio 30 d.

dėl būtiniausių darbo įrenginių naudojimui taikomų darbuotojų saugos ir sveikatos reikalavimų (antroji atskira direktyva, kaip numatyta Direktyvos 89/391/EEB 16 straipsnio 1 dalyje)

(89/655/EEB)

(OL L 393, 1989 12 30, p. 13)

iš dalies keičiama:

		Oficialusis leidinys		
		Nr.	puslapis	data
►M1	Tarybos Direktyva 95/63/EB 1995 m. gruodžio 5 d.	L 335	28	1995 12 30
►M2	Europos Parlamento Ir Tarybos direktyva 2001/45/EB 2001 m. birželio 27 d.	L 195	46	2001 7 19
►M3	Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2007/30/EB 2007 m. birželio 20 d.	L 165	21	2007 6 27

▼B

TARYBOS DIREKTYVA

1989 m. lapkričio 30 d.

dėl būtiniausių darbo įrenginių naudojimui taikomų darbuotojų saugos ir sveikatos reikalavimų (antroji atskira direktyva, kaip numatyta Direktyvos 89/391/EEB 16 straipsnio 1 dalyje)

(89/655/EEB)

EUROPOS BENDRIJŲ TARYBA,

atsižvelgdama į Europos ekonominės bendrijos steigimo sutartį, ypač į jos 118a straipsnį,

atsižvelgdama į Komisijos pasiūlymą ([1]), pateiktą pasitarus su Darbuotojų saugos, higienos ir sveikatos patariamuoju komitetu,

bendradarbiaudama su Europos Parlamentu ([2]),

atsižvelgdama į Ekonomikos ir socialinių reikalų komiteto nuomonę ([3]),

kadangi Sutarties 118a straipsnyje numatyta, kad Taryba direktyvomis nustato būtiniausius reikalavimus, skatinančius sąlygų, pirmiausia darbo aplinkos, gerinimą, kad būtų užtikrinta geresnė darbuotojų sauga ir sveikatos apsauga;

kadangi pagal minėtą Sutarties straipsnį šios direktyvos neturi nustatyti tokių administracinių, finansinių ar teisinių apribojimų, kurie trukdytų steigti ir plėtoti mažąsias bei vidutines įmones;

kadangi Komisijos pranešime apie jos programą dėl darbuotojų saugos, higienos ir sveikatos ([4]) numatyta priimti direktyvą dėl darbo įrenginių naudojimo darbe;

kadangi 1987 m. gruodžio 21 d. rezoliucijoje dėl darbuotojų saugos, higienos ir sveikatos ([5]) Taryba atsižvelgė į Komisijos ketinimą artimiausiu metu Tarybai pateikti minimalius darbo saugos ir sveikatos organizavimo reikalavimus;

kadangi tam, kad būtų užtikrinta darbuotojų sauga ir sveikata, būtina laikytis būtiniausių reikalavimų, garantuojančių geresnę saugą ir sveikatą naudojant darbo įrenginius;

kadangi ši direktyva yra atskira direktyva, kaip numatyta 1989 m. birželio 12 d. Tarybos direktyvos 89/391/EEB dėl priemonių darbuotojų saugai ir sveikatos apsaugai darbe gerinti nustatymo ([6]) 16 straipsnio 1 dalyje; kadangi dėl to joje išdėstytos nuostatos taikomos darbuotojų naudojamiems darbo įrenginiams, nepažeidžiant šioje direktyvoje nustatytų griežtesnių ir (arba) specialių nuostatų;

kadangi ši direktyva padeda praktiškai formuoti vidaus rinkos socialinę dimensiją;

kadangi pagal Direktyvos 83/189/EEB ([7]) nuostatas valstybės narės turi pranešti Komisijai apie visas rengiamas technines taisykles, susijusias su mechanizmais, įrenginiais ar įtaisais;

kadangi pagal Sprendimą 74/325/EEB ([8]) su paskutiniais pakeitimais, padarytais 1985 m. Stojimo aktu, Komisija tariasi su Darbuotojų saugos,

---

([1]) OL C 114, 1988 4 30, p. 3,
OL C 106, 1989 4 26, p. 13 ir
OL C 287, 1989 11 15, p. 12.
([2]) OL C 326, 1988 12 19, p. 132 ir
OL C 256, 1989 10 9, p. 65.
([3]) OL C 318, 1988 12 12, p. 26.
([4]) OL C 28, 1988 2 3, p. 3.
([5]) OL C 28, 1988 2 3, p. 1.
([6]) OL L 183, 1989 6 29, p. 1.
([7]) OL L 109, 1983 4 26, p. 8.
([8]) OL L 185, 1974 7 9, p. 15.

▼B

higienos ir sveikatos patariamuoju komitetu, rengdama šios srities pasiūlymus,

PRIĖMĖ ŠIĄ DIREKTYVĄ:

I SKIRSNIS

BENDROSIOS NUOSTATOS

1 straipsnis

Objektas

1. Ši direktyva, kuri yra antroji atskira direktyva, kaip numatyta Direktyvos 89/391/EEB 16 straipsnio 1 dalyje, nustato būtiniausius darbuotojų saugos ir sveikatos reikalavimus dėl darbo įrenginių, kurie apibrėžti 2 straipsnyje, naudojimo.

2. Direktyvos 89/391/EEB nuostatos taikomos visai šio straipsnio 1 dalyje nurodytai sričiai, nepažeidžiant šioje direktyvoje nustatytų griežtesnių ir (arba) specialių nuostatų.

2 straipsnis

Apibrėžimai

Šioje direktyvoje toliau nurodyti terminai reiškia:

a) „darbo įrenginys“ – kiekviena mašina, įrenginys, aparatas, prietaisas, įrankis ar įrengimai, naudojami darbui;

b) „darbo įrenginio naudojimas“ – kiekviena veikla, susijusi su darbo įrenginiu, pavyzdžiui, įrenginio paleidimas ar stabdymas, naudojimas ar gabenimas, taisymas ar pertvarkymas, techninė priežiūra, taip pat valymas;

c) „pavojaus zona“ – bet kokia zona darbo įrenginyje ir (arba) aplink jį, kurioje neigiamų veiksnių poveikį patiriantis darbuotojas rizikuoja sveikata ir sauga;

d) „neigiamų veiksnių poveikį patiriantis darbuotojas“ – kiekvienas darbuotojas, visiškai ar iš dalies esantis pavojaus zonoje;

e) „operatorius“ – darbuotojas ar darbuotojai, vykdantys užduotį naudoti darbo įrenginį.

II SKIRSNIS

DARBDAVIO PAREIGOS

3 straipsnis

Bendrosios darbdavio pareigos

1. Darbdavys taiko reikiamas priemones, kurios užtikrintų, kad darbo įrenginiai, paskirti darbuotojams naudoti įmonėje ir (arba) įstaigoje, būtų tinkami arba pritaikyti atlikti pavestam darbui ir nekenktų darbuotojų saugai ir sveikatai.

Parinkdamas siūlomus naudoti darbo įrenginius, darbdavys atkreipia dėmesį į specifines darbo sąlygas bei į pavojus, gresiančius darbuotojų saugai ir sveikatai įmonėje ir (arba) įstaigoje, ypač darbo vietoje, ir (arba) į bet kokius papildomus pavojus, kylančius naudojant konkrečius darbo įrenginius.

▼B

2. Kai neįmanoma visiškai užtikrinti, kad darbuotojai galėtų naudoti darbo įrenginius nekeldami pavojaus savo saugai ar sveikatai, darbdavys imasi reikiamų priemonių, kad sumažintų tokį pavojų.

4 straipsnis

Darbo įrenginių naudojimo taisyklės

1. Nepažeisdamas 3 straipsnio nuostatų, darbdavys privalo įsigyti ir (arba) naudoti:

a) darbo įrenginius, kurie, jeigu duodami darbuotojams naudoti įmonėje ir (arba) įstaigoje pirmą kartą po 1992 m. gruodžio 31 d., atitinka:

i) visų taikomų Bendrijos direktyvų nuostatas;

ii) šios direktyvos ►M1 I priede ◄ nustatytus minimalius reikalavimus, kai bet kuri kita Bendrijos direktyva yra netaikytina arba taikytina tik iš dalies;

b) darbo įrenginius, kurie, jeigu jau buvo duoti darbuotojams naudoti įmonėje ir (arba) įstaigoje iki 1992 gruodžio 31 d., ne vėliau kaip per ketverius metus nuo tos dienos pritaikyti darbui taip, kad atitiktų šios direktyvos ►M1 I priede ◄ nustatytus būtiniausius reikalavimus;

▼M1

c) nepažeidžiant a punkto 1 papunkčio ir nepaisant a punkto 2 papunkčio ir b punkto, specifinius darbo įrenginius, kuriems taikytini I priedo 3 punkto reikalavimai ir kurie, jeigu įmonės darbuotojai naudojo juos dar iki 1998 m. gruodžio 5 d., atitinka I priede nurodytus būtiniausius reikalavimus ne vėliau kaip po 4 metų nuo tos datos.

▼B

2. Darbdavys taiko reikiamas priemones, kurios užtikrintų, kad visą eksploatavimo laiką darbo įrenginiai bus tinkamai techniškai prižiūrimi palaikant reikiamą būklę, kuri atitiktų šio straipsnio 1 dalies a punkto arba b punkto reikalavimus.

▼M1

3. Pasitarusios su darbdaviais ir darbuotojais, tinkamai atsižvelgdamos į nacionalinius teisės aktus ir (arba) praktiką, valstybės narės nustato veiklos būdus, kuriais galima būtų pasiekti saugos lygį, atitinkantį II priede nurodytus uždavinius.

4a straipsnis

Darbo įrenginių patikrinimas

1. Darbdavys užtikrina, kad tais atvejais, kai darbo įrenginių sauga priklauso nuo montavimo sąlygų, kompetentingi asmenys pagal nacionalinius teisės aktus ir (arba) praktiką atliktų jų pradinį patikrinimą (po sumontavimo ir prieš paleidžiant įrenginį pirmą kartą), taip pat patikrinimą juos surinkus naujoje vietoje ar naujoje vietovėje, siekiant nustatyti, ar šie darbo įrenginiai sumontuoti gerai ir ar jie tinkamai veikia.

2. Darbdavys užtikrina, kad darbo įrenginiai, veikiantys tokiomis sąlygomis, kurios nulemia pavojingas situacijas keliančius gedimus, yra:

— kompetentingų asmenų periodiškai tikrinami ir, prireikus, išbandomi, kaip tai apibrėžia nacionaliniai teisės aktai ir (arba) praktika,

— kompetentingų asmenų specialiai tikrinami, kaip tai apibrėžia nacionaliniai teisės aktai ir (arba) praktika, kiekvieną kartą, susiklosčius išskirtinėms aplinkybėms, tokioms kaip darbo pasikeitimas, avarijos, gamtos reiškiniai ar ilgi prastovos laikotarpiai, kurios gali sukelti pavojų darbo įrenginių saugai,

siekiant užtikrinti, kad bus išlaikytos saugos ir sveikatos apsaugos sąlygos, ir kad gedimas bus nustatytas ir pašalintas laiku.

▼M1

3. Patikrinimų rezultatai turi būti protokoluojami ir atitinkamų institucijų saugomi. Jie privalo būti saugomi tinkamą laikotarpį.

Kai darbo įrenginys naudojamas už įmonės ribų, turi būti fiziškai pažymėta, kada buvo atliktas paskutinis patikrinimas.

4. Valstybės narės nustato sąlygas, pagal kurias atliekami šie patikrinimai.

▼B

5 straipsnis

Specifinį pavojų keliantys darbo įrenginiai

Jeigu naudojant darbo įrenginius gali kilti specifinis pavojus darbuotojų saugai ar sveikatai, darbdavys taiko reikiamas priemones, kurios užtikrintų, kad:

— darbo įrenginius naudos tiktai tie asmenys, kuriems pavesta juos naudoti,

— darbo įrenginius remontuos, pertvarkys, techniškai prižiūrės tiktai tie darbuotojai, kurie yra specialiai paskirti tokius darbus atlikti.

▼M1

5a straipsnis

Ergonomika ir darbuotojo sveikata

Taikydamas būtiniausius sveikatos apsaugos ir darbų saugos reikalavimus, darbdavys privalo atsižvelgti į darbuotojo darbinę pozą ir padėtį naudojant darbo įrenginius bei ergonomikos principų taikymą.

▼B

6 straipsnis

Darbuotojų informavimas

1. Nepažeisdamas Direktyvos 89/391/EEB 10 straipsnio nuostatų, darbdavys taiko reikiamas priemones, kurios užtikrintų, kad darbuotojai gautų reikalingą informaciją ir prireikus rašytines instrukcijas apie darbe naudojamus darbo įrenginius.

2. Šioje informacijoje ir rašytinėse instrukcijose pateikiama visa reikalinga saugos ir sveikatos informacija:

— darbo įrenginių naudojimo sąlygos,

— galimos neįprastos situacijos,

— tam tikrais atvejais, remiantis darbo įrenginių naudojimo patirtimi padarytos išvados.

▼M1

Darbuotojai privalo būti supažindinti su jiems kylančiais pavojais dėl jų darbo zonoje ar vietoje esančių darbo įrenginių, ir su bet kokiais juos veikiančiais pokyčiais, kiek tai nulemia darbo įrenginiai, esantys tiesioginėje jų darbo zonoje ar vietoje, netgi jei jie tiesiogiai nenaudoja tokių įrenginių.

▼B

3. Ši informacija ir rašytinės instrukcijos turi būti suprantamos tiems darbuotojams, kuriems jos yra skirtos.

▼B

7 straipsnis

Darbuotojų mokymas

Nepažeisdamas Direktyvos 89/391/EEB 12 straipsnio nuostatų, darbdavys taiko reikiamas priemones, kurios užtikrintų, kad:

— darbuotojai, kuriems pavesta naudoti darbo įrenginius, būtų reikiamai apmokyti ir supažindinti su pavojais, kurie gali kilti naudojant darbo priemones,

— 5 straipsnio antroje įtraukoje nurodyti darbuotojai būtų reikiamai apmokyti dirbti tokį darbą.

8 straipsnis

Darbuotojų konsultavimas ir dalyvavimas

Konsultacijas su darbuotojais ir (arba) jų atstovais bei jų dalyvavimą sprendžiant šioje direktyvoje bei jos ►M1 prieduose ◄ išdėstytus klausimus reglamentuoja Direktyvos 89/391/EEB 11 straipsnio nuostatos.

III SKIRSNIS

ĮVAIRIOS NUOSTATOS

9 straipsnis

►M1 Priedų ◄ pakeitimai

1. Sutarties 118a straipsnyje nustatyta tvarka Taryba papildo šios direktyvos ►M1 I priedas ◄ papildomais būtiniausiais reikalavimais, taikomais šio ►M1 I priedas ◄ 3 punkte minimiems specifiniams darbo įrenginiams.

2. Techninio pobūdžio pakeitimai, nurodyti ►M1 priedai ◄, priimami Direktyvos 89/391/EEB 17 straipsnyje nustatyta tvarka, tais atvejais, kai:

— buvo priimtos direktyvos, skirtos techniškai suderinti ir standartizuoti darbo įrenginius, ir (arba)

— buvo pasiekta techninės pažangos, padaryta pakeitimų tarptautinėse taisyklėse bei specifikacijose arba sukaupta žinių apie darbo įrenginius.

10 straipsnis

Baigiamosios nuostatos

1. Valstybės narės iki 1992 m. gruodžio 31 d. priima įstatymus ir kitus teisės aktus, būtinus, kad būtų laikomasi šios direktyvos. Apie tai jos nedelsdamos praneša Komisijai.

2. Valstybės narės pateikia Komisijai šios direktyvos taikymo srityje priimtų arba priimamų nacionalinių teisės aktų nuostatų tekstus.

▼M3

_____

▼B

11 straipsnis

Ši direktyva skirta valstybėms narėms.

▼B

►M1 *I* ◄ *PRIEDAS*

BŪTINIAUSI REIKALAVIMAI, MINIMI ŠIOS DIREKTYVOS 4 STRAIPSNIO 1 DALIES a PUNKTO ii PAPUNKTYJE IR b PUNKTE

1. **Bendroji pastaba**

Šiame priede nustatytos prievolės taikomos atsižvelgus į šios direktyvos nuostatas, kai aptariamieji darbo įrenginiai kelia atitinkamą pavojų.

▼M1

Šie būtiniausi reikalavimai, jei jie taikomi naudojamiems darbo įrenginiams, nebūtinai numato tas pačias priemones kaip numatyta pagrindiniuose reikalavimuose naujiems darbo įrenginiams.

▼B

2. **Bendrieji būtiniausi reikalavimai darbo įrenginiams**

2.1. Darbo įrenginių valdymo įtaisai, turintys įtakos saugai, turi būti aiškiai matomi ir atpažįstami, o prireikus — reikiamai pažymėti.

Išskyrus tam tikrus valdymo įtaisus, valdymo įtaisai turi būti įrengiami taip, kad jie būtų už pavojaus zonos ribų ir nekeltų papildomo pavojaus jais manipuliuojant. Valdymo įtaisai turi nekelti pavojaus manipuliuojant jais netyčia.

Jei būtina, operatoriui turi būti sudaryta galimybė iš pagrindinės valdymo vietos užtikrinti, kad joks asmuo nepateks į pavojaus zonas. Jei tai neįmanoma, kiekvieną kartą prieš pradedant mechanizmui veikti, turi automatiškai įsijungti saugos sistema, pavyzdžiui, girdimas ir (arba) matomas įspėjamasis signalas. Pavojaus zonoje esančiam darbuotojui turi pakakti laiko ir (arba) būti priemonių skubiai išvengti pavojaus, kurį kelia darbo įrenginių paleidimas ir (arba) sustabdymas.

▼M1

Valdymo sistemos turi būti saugios ir tinkamai pasirinktos, atsižvelgiant į paklaidas, gedimus ir suvaržymus, kurie tikėtini planuojamomis naudojimosi aplinkybėmis.

▼B

2.2. Turi būti įmanoma darbo įrenginius paleisti tiktai sąmoningai manipuliuojant šiam tikslui numatytu valdymo įtaisu.

Ta pati nuostata taikoma:

— pakartotinai paleidžiant darbo įrenginius po to, kai jie buvo sustabdyti dėl bet kurios priežasties,

— kontroliuojant žymų veikimo sąlygų (pvz., greičio, slėgio ir pan.) pasikeitimą,

išskyrus atvejį, kai taip pakartotinai paleidžiant darbo įrenginius arba taip pasikeitus veikimo sąlygoms pavojaus zonoje esantiems darbuotojams nekyla jokio pavojaus.

šis reikalavimas netaikomas, kai darbo įrenginys pakartotinai paleidžiamas arba veikimo sąlygos pasikeičia pagal normalų automatinio įtaiso veikimo ciklą.

2.3. Kiekviename darbo įrenginyje turi būti įrengtas valdymo įtaisas, kuris galėtų jį sustabdyti visiškai ir saugiai.

Kiekvienoje darbo vietoje turi būti įrengtas valdymo įtaisas, kuris sustabdytų kai kurias arba visas darbo įrenginio dalis, priklausomai nuo pavojaus pobūdžio, kad toks darbo įrenginys būtų saugus. Toks darbo įrenginio stabdymo įtaisas turi turėti viršenybę paleidimo įtaisams. Darbo įrenginiui arba jo pavojingoms dalims sustojus, turi išsijungti elektros energijos tiekimas į atitinkamus jungiklius.

2.4. Jei reikia, atsižvelgus į darbo įrenginio keliamų pavojų bei jo sustabdymo laiką, darbo įrenginyje turi būti įrengtas avarinis stabdymo įtaisas.

2.5. Darbo įrenginyje, kuris kelia pavojų dėl krintančių ar išsikišusių objektų, turi būti įrengti reikiami saugos įtaisai, atitinkantys keliamą pavojų.

Darbo įrenginyje, kuris kelia pavojų dėl dujų, garų, skysčių ar dulkių išmetimo, prie pavojaus šaltinių turi būti įrengti reikiami išmetamų medžiagų surinkimo ir (arba) išsiurbimo įtaisai.

▼B

2.6. Darbo įrenginys arba jo dalys turi būti pritvirtintos apkabomis ar kitomis priemonėmis, jei tai būtina dėl darbuotojų saugos ir sveikatos.

2.7. Jeigu yra pavojus, kad darbo įrenginio dalys gali įtrūkti ar subyrėti, sukeldamos rimtą pavojų darbuotojų saugai ir sveikatai, turi būti imtasi reikiamų apsaugos priemonių.

2.8. Jei yra pavojus, kad darbuotojas mechaniškai prisilies prie darbo įrenginio judančių dalių ir įvyks nelaimingas atsitikimas, tokios dalys turi būti apsaugotos užtvarais arba įtaisais, kurie neleistų darbuotojui patekti į pavojaus zonas arba sustabdytų pavojingų dalių judėjimą prieš jam pasiekiant pavojaus zonas.

Tokie užtvarai ir apsaugos įtaisai turi:

— būti tvirtos konstrukcijos,

— nekelti jokio papildomo pavojaus,

— būti sunkiai nuimami ar padaromi neveiksmingi,

— būti įrengti pakankamu atstumu nuo pavojaus zonos,

— netrukdyti labiau nei būtina stebėti darbo įrenginio veikimą,

— leisti atlikti reikiamas dalių įrengimo ar keitimo bei priežiūros darbų operacijas, trukdydami patekti tik į tą vietą, kur turi būti atliekami darbai, ir, jei įmanoma, nepašalinant įrengto užtvaro ar apsaugos įtaiso.

2.9. Vietos, skirtos darbui su darbo įrenginiu arba jo priežiūrai, turi būti tinkamai apšviestos atsižvelgiant į atliekamą operaciją.

2.10. Darbo įrenginio dalys, kurių temperatūra yra aukšta arba labai žema, prireikus turi būti apsaugotos, kad darbuotojams nekiltų pavojus prisilietus arba perdaug priartėjus prie jų.

2.11. Ant darbo priemonės esantys įspėjamieji įtaisai ir ženklai turi būti nedviprasmiški, lengvai pastebimi bei suprantami.

2.12. Darbo įrenginys gali būti naudojamas tiktai toms operacijoms ir tiktai tokiomis sąlygomis, kurioms jis yra tinkamas.

2.13. Techninę priežiūrą turi būti įmanoma atlikti tada, kai darbo įrenginys yra išjungtas. Jei tai neįmanoma, turi būti sudarytos sąlygos imtis reikiamų apsaugos priemonių, kad būtų galima atlikti tokią priežiūrą arba kad tokia priežiūra būtų atliekama ne pavojaus zonoje.

Jeigu prie mechanizmo yra priežiūros žurnalas, jis turi būti periodiškai pildomas.

2.14. Kiekviename darbo įrenginyje turi būti įrengtos lengvai atpažįstamos priemonės atjungti jį nuo energijos tiekimo šaltinių.

Turi būti numatytas toks darbo įrenginio pakartotinis prijungimas, kuris nekeltų pavojaus darbus atliekantiems darbuotojams.

2.15. Ant darbo įrenginio turi būti visi įspėjimai ir ženklai, būtini darbuotojų saugai užtikrinti.

2.16. Darbuotojams turi būti numatyti saugūs būdai patekti į visas vietas, kurios skirtos gamybos, reguliavimo ar priežiūros operacijoms atlikti, ir saugiai jose būti.

2.17. Kiekvienas darbo įrenginys turi būti tinkamas apsaugoti darbuotojus nuo pavojaus, jei darbo įrenginys užsidegtų ar perkaistų, arba jei būtų išmesta dujų, dulkių, skysčių, garų ar kitų medžiagų, kurios gaminamos, naudojamos ar laikomos darbo įrenginyje.

2.18. Kiekvienas darbo įrenginys turi būti tinkamas užkirsti kelią pavojui, jei sprogtų pats darbo įrenginys arba darbo įrenginyje gaminamos, naudojamos ar laikomos medžiagos.

2.19. Kiekvienas darbo įrenginys turi būti tinkamas apsaugoti pavojaus zonoje esančius darbuotojus nuo pavojaus tiesiogiai ar netiesiogiai kontaktuoti su elektros srove.

▼M1

3. **Papildomi būtiniausi reikalavimai, taikomi specifiniams darbo įrenginiams**

3.1. *Minimalūs reikalavimai mobiliesiems savaeigiams arba nesavaeigiams darbo įrenginiams*

3.1.1. Darbo įrenginys, kuriuo važiuoja darbininkai, turi būti įrengtas taip, kad būtų sumažintas pavojus darbininko kelionės metu.

Vienas iš tokių pavojų yra rizika būti užkabintam bei įtrauktam ratų ar vikšrų.

3.1.2. Kai nenumatytas mobiliojo darbo įrenginio pavaros ir jo pagalbinių įrenginių ir (arba) ko nors buksyruojamo užstrigimas sudaro ypatingą riziką, toks darbo įrenginys privalo būti aprūpintas ar pritaikytas taip, kad neužblokuotų pavaros elementų.

Jei tokio užsikirtimo negalima išvengti, turi būti imamasi visų įmanomų priemonių, kad darbininkai išvengtų tokio užsikirtimo nepalankių pasekmių.

3.1.3. Jei pavaros velenai, teikiantys energiją mobiliojo darbo įrenginio dalims, gali užsiteršti ar susigadinti velkantis žeme, privalo būti priemonės jiems užfiksuoti.

3.1.4. Mobilus darbo įrenginys, kuriuo važiuoja darbininkai, privalo būti sukonstruotas remiantis realiomis jo naudojimo sąlygomis, pritaikytas apriboti galimą riziką, jei darbo įrenginys apsiverstų, ir aprūpintas:

— arba apsaugine konstrukcija, galinčia užtikrinti, kad įrenginys nepakryps daugiau negu ketvirčiu apsisukimo, arba

— konstrukcija, garantuojančia pakankamą erdvę darbo įrenginiu važiuojantiems darbininkams, jeigu pakrypimas būtų didesnis negu ketvirtis apsisukimo, arba

— kitu atitinkamo poveikio įtaisu.

Šios apsauginės konstrukcijos gali būti sudėtinė darbo įrenginių dalis.

Šių apsauginių konstrukcijų nereikia, kai darbo įrenginiai stabilizuojami darbo metu arba kai jo konstrukcija neleidžia įrenginiui apvirsti.

Kur yra rizika, kad darbo įrenginiu važiuojantys darbininkai, įrenginiui apvirtus, gali būti darbo įrenginio dalių prispausti prie žemės, darbo įrenginiu važiuojantiems darbininkams turi būti įrengta speciali sulaikančioji sistema.

3.1.5. Šakiniai griebtuvai, kuriais važiuoja vienas ar daugiau darbininkų, privalo būti pritaikyti arba tinkamai įrengti, kad būtų sumažinta rizika šakiniam griebtuvui apsiversti, pavyzdžiui:

— įrengiant vairuotojo kabiną, arba

— konstrukciją, apsaugančią šakinį griebtuvą nuo apvirtimo, arba

— konstrukciją, užtikrinančią, kad šakiniam griebtuvui apsivertus, tarp žemės paviršiaus ir krautuvo liktų pakankamai erdvės minėtu krautuvu važiavusiems darbininkams, arba

— konstrukcijas, kurios sulaikytų darbininkus vairuotojo kėdėje ir neleistų jų prispausti minėto krautuvo dalimis, jeigu jis apvirstų.

3.1.6. Savaeigis darbo įrenginys, kuris judėdamas gali kelti pavojų dirbantiesiems, privalo atitikti tokias sąlygas:

a) įrenginys privalo turėti priemones, kurios apsaugotų nuo neleistino paleidimo;

b) tinkamus įtaisus, sumažinančius susidūrimo padarinius, kai tuo pačiu metu bėgiais juda daugiau negu vienas darbo įrenginys;

c) įrenginio stabdžių ir sulaikymo įtaisus; kur tai reikalinga darbo saugai, valdymo ar automatinės valdymo sistemos avarinės priemonės įrenginiui sustabdyti ir sulaikyti privalo būti lengvai pasiekiamos, jei sugestų pagrindinis įtaisas;

d) jei vairuotojo tiesioginis regos laukas neatitinka saugos reikalavimų, privalo būti sumontuojami atitinkami pagalbiniai prietaisai matomumui pagerinti;

▼M1

e) darbo įrenginys, kuriuo dirbama tamsiu paros metu ar neapšviestose vietose, privalo būti aprūpintas atliekamam darbui tinkamomis apšvietimo priemonėmis, kurių pakaktų darbininkų saugai užtikrinti;

f) darbo įrenginys, kuris arba pats kelia gaisro pavojų, arba atitinkamai velka ir (arba) veža tai, kas gali sukelti pavojų darbininkams, privalo būti aprūpintas tinkamomis priešgaisrinėmis priemonėmis, jeigu tokių priemonių nėra pakankamai arti darbo vietos;

g) nuotolinio valdymo darbo įrenginys privalo sustoti automatiškai, kai tik jis palieka kontroliuojamą zoną;

h) nuotolinio valdymo darbo įrenginys, kuris normaliomis sąlygomis kelia susidūrimo arba prispaudimo pavojus, turi turėti amortizuojančias apsaugas nuo šios rizikos, nebent būtų kiti tinkami esamos rizikos kontrolės įtaisai.

3.2. *Minimalūs reikalavimai krovinių kėlimo darbo įrenginiams*

3.2.1. Kai darbo įrenginys kroviniams kelti sumontuotas nuolatinėje vietoje, jo naudojimo metu privalo būti užtikrinamas tvirtumas ir stabilumas, visų pirma atsižvelgiant į keliamus krovinius ir nešančių dalių apkrovas pakabinimo ar tvirtinimo taškuose.

3.2.2. Įrenginys kroviniams kelti privalo būti aiškiai paženklintas nurodant jo leistiną apkrovą. Prireikus tinkamoje apkrovos paskirstymo lentelėje reikia nurodyti leistiną apkrovą kiekvienai įrenginio konfigūracijai.

Kėlimo reikmenys privalo būti paženklinti taip, kad būtų galima nustatyti esmines charakteristikas, būtinas juos naudoti saugiai.

Darbo įrenginiai, kurie nėra sukonstruoti žmonėms kelti, bet kurie gali būti taip panaudojami per klaidą, privalo būti atitinkamai ir aiškiai paženklinti.

3.2.3. Nuolatinėje vietoje montuojami darbo įrenginiai privalo būti sumontuoti taip, kad sumažintų riziką, kurią gali sukelti krovinys:

a) užkliudydamas darbininkus;

b) pavojingai siūbuodamas ar laisvai svyruodamas;

c) savaime atsipalaidavęs.

3.2.4. Darbo įrenginiai darbininkams kelti ar pervežti privalo:

a) tinkamais įtaisais sumažinti kabinos kritimo riziką, jei tokia galima;

b) užkirsti kelią rizikai, jei tokia galima, kad patys naudotojai neiškristų iš kabinos;

c) užkirsti kelią rizikai, kad patys naudotojai nebūtų sutraiškyti, parblokšti ar užstrigtų, ypač neatsargiai elgdamiesi su kėlimo įrenginiais;

d) užtikrinti, kad nelaimingo atsitikimo metu kabinoje įstrigę asmenys nepatektų į pavojų ir galėtų būti išlaisvinti.

Jeigu dėl vietos ir aukščių skirtumo a punkte apibrėžtos rizikos jokiomis saugos priemonėmis išvengti negalima, turi būti sumontuotas ir kiekvieną darbo dieną tikrinamas padidinto saugos koeficiento pakabinimo lynas.

▼M1

II PRIEDAS

NUOSTATOS DĖL 4 STRAIPSNIO 3 DALYJE NURODYTŲ DARBO ĮRENGINIŲ

0. **Bendroji pastaba**

Šiame priede nustatytos prievolės taikomos atsižvelgiant į šios direktyvos nuostatas, kai aptariamieji darbo įrenginiai kelia atitinkamą pavojų.

1. **Bendrosios nuostatos visiems darbo įrenginiams**

1.1. Darbo įrenginiai privalo būti sumontuoti, išdėstyti ir naudojami taip, kad sumažintų riziką darbo įrenginių naudotojams ar kitiems darbuotojams, pavyzdžiui, užtikrintų, kad būtų numatyta pakankamai saugios erdvės tarp judančių darbo įrenginių dalių ir aplink jų fiksuotas ar judančias dalis, kad visų rūšių energija ir naudojamomis ar pagaminamomis medžiagomis būtų apsirūpinama ir (arba) jos būtų pašalinamos saugiai.

1.2. Darbo įrenginiai privalo būti sumontuoti arba išmontuoti saugiai, visų pirma laikantis sąlygų, kurios yra privalomos ir nurodytos gamintojo pateiktose instrukcijose.

1.3. Darbo įrenginiai, į kuriuos juos naudojant gali trenkti žaibas, privalo būti apsaugoti nuo jo poveikio specialiais įtaisais ar tinkamomis priemonėmis.

2. **Nuostatos, taikomos visiems mobiliems savaeigiams ir nesavaeigiams darbo įrenginiams**

2.1. Savaeigius darbo įrenginius privalo valdyti tik darbuotojai, kurie buvo atitinkamai apmokyti saugiai valdyti tokius įrenginius.

2.2. Jeigu darbo įrenginiai juda savo darbo zonoje, privalo būti parengtos eismo taisyklės ir jų laikomasi.

2.3. Privalo būti imtasi priemonių, draudžiančių darbuotojams vaikščioti savaeigių įrenginių veikimo zonoje.

Jeigu tinkamai atlikti darbą reikia, kad šioje zonoje vaikščiotų darbininkai, privaloma imtis tinkamų priemonių apsaugoti juos, kad įrenginiai nesužalotų.

2.4. Darbuotojus vežti mechaniškai vairuojamu mobiliu darbo įrenginiu leidžiama tik tada, kai tam yra sudarytos saugios sąlygos. Jeigu dirbama kelionės metu, privalo būti nustatytas tinkamas greitis.

2.5. Mobilieji darbo įrenginiai su vidaus degimo varikliu negali būti naudojami darbo zonose esančiose patalpose, nebent yra garantuojamas pakankamas oro kiekis, nekeliantis pavojaus darbuotojų sveikatai ar saugai.

3. **Nuostatos, taikomos krovinius keliantiems darbo įrenginiams**

3.1. *Bendrosios pastabos*

3.1.1. Darbo įrenginiai, kurie yra mobilūs ar gali būti išmontuojami ir kurie yra suprojektuoti kelti krovinius, privalo būti naudojami taip, kad užtikrintų darbo įrenginio stabilumą visomis numatomomis sąlygomis, bei atsižvelgiant į grunto pobūdį.

3.1.2. Asmenys gali būti keliami tik šiam tikslui skirtais darbo įrenginiais ir reikmenimis.

Nepažeidžiant Direktyvos 89/391/EEB 5 straipsnio, išskirtiniais atvejais darbo įrenginiai, kurie nėra specialiai sukurti kelti žmones, gali būti tam naudojami, jeigu buvo imtasi tinkamų veiksmų, kurie numato atitinkamą priežiūrą ir užtikrina saugą pagal nacionalinius teisės aktus ir (arba) praktiką.

Kol darbininkai yra darbo įrenginyje, suprojektuotame kelti krovinius, visą laiką padėtį privalo kontroliuoti žmogus. Keliami asmenys privalo turėti patikimas ryšio priemones. Jų evakuacija pavojaus atveju turi būti suplanuota iš anksto.

▼M1

3.1.3. Privalu imtis priemonių užtikrinant, kad po pakeltu kroviniu nebūtų darbininkų, išskyrus tuos atvejus, kai to neišvengiamai reikalauja darbo operacija.

Krovinių negalima kelti virš neapsaugotų darbo vietų, kuriose paprastai būna darbininkai.

Tuo atveju, kai darbo negalima tinkamai atlikti kokiu nors kitu būdu, turi būti nustatomi ir taikomi atitinkami veiklos būdai.

3.1.4. Kėlimo reikmenys privalo būti parinkti atsižvelgiant į keliamų krovinių paskirtį, užkabinimo vietas, pritvirtinimo įrangą ir atmosferos sąlygas, įvertinant užkabinimo būdą ir konfigūraciją. Kėlimo reikmenys, kai jie nėra išmontuojami po naudojimo, privalo būti aiškiai paženklinti, kad naudotojai žinotų jų charakteristikas.

3.1.5. Kėlimo reikmenys privalo būti saugomi taip, kad jie nesugestų ar nepablogėtų jų kokybė.

3.2. *Darbo įrenginiai kelti nepalydimus krovinius*

3.2.1. Kai du ar daugiau darbo įrenginių, naudojamų kelti nepalydimus krovinius, yra sumontuojami ar pastatomi taip, kad jų darbo sritys sutampa, privalo būti imtasi tinkamų priemonių, padedančių išvengti krovinių ir (arba) pačių darbo įrenginio dalių susidūrimo.

3.2.2. Naudojant mobiliuosius darbo įrenginius nepalydimiems kroviniams kelti, privalu imtis priemonių apsaugoti įrenginius, kad jie nepasvirtų, neapvirstų arba nejudėtų iš vietos ir neslystų. Privaloma tikrinti, ar tinkamai tos priemonės taikomos.

3.2.3. Jeigu darbo įrenginio, suprojektuoto kelti nepalydimus krovinius, operatorius negali matyti viso krovinio kelio tiesiogiai ar su papildoma įranga, suteikiančia būtinos informacijos, kompetentingas asmuo privalo palaikyti ryšį su operatoriumi ir tiksliai nukreipti krovinį. Privalo būti imtasi organizacinių priemonių apsaugoti darbuotojus, jei kroviniai susidurtų.

3.2.4. Darbas privalo būti organizuojamas taip, kad darbuotojas galėtų saugiai rankomis užkabinti ar atkabinti krovinį, ir šis darbuotojas tiesiogiai ar netiesiogiai kontroliuotų įrenginio darbą.

3.2.5. Visos kėlimo operacijos privalo būti tinkamai planuojamos, atitinkamai prižiūrimos ir atliekamos užtikrinant darbuotojų saugą.

Ypač tais atvejais, kai krovinys yra vienu metu keliamas dviem ar daugiau darbo įrenginiais nepalydimiems kroviniams kelti, privalu užtikrinti koordinuotą operatorių darbą.

3.2.6. Jeigu darbo įrenginiai, sukonstruoti kelti nepalydimus krovinius, negali išlaikyti krovinio visiškai ar iš dalies nutrūkus energijos tiekimui, turi būti imtasi tinkamų priemonių apsaugant darbuotojus nuo bet kokios iš to kylančios rizikos.

Pakabintų krovinių negalima palikti be priežiūros, nebent įeiti į pavojaus zoną būtų draudžiama, o krovinys būtų saugiai pakabintas ir saugiai laikomas.

3.2.7. Darbo įrenginių, suprojektuotų kelti nepalydimus krovinius, naudojimas atvirame ore privalo būti nutrauktas, kai meteorologinės sąlygos pablogėja taip, kad kelia pavojų saugiai naudoti įrenginį ir tampa pavojingos darbuotojams. Privalu imtis atitinkamų priemonių, kad darbo įrenginys neapvirstų ir nesukeltų pavojaus darbuotojams.

▼M2

4. **Nuostatos, susijusios su darbo įrenginių, numatytų laikinam darbui aukštyje, naudojimu**

4.1. *Bendrosios nuostatos*

4.1.1. Jeigu pagal Direktyvos 89/391/EEB 6 straipsnį ir šios direktyvos 3 straipsnį laikinas darbas aukštyje negali būti atliktas saugiai bei normaliam paviršiui tinkamomis ir būdingomis ergonominėmis sąlygomis, būtina pasirinkti tokius darbo įrenginius, kurie geriausiai užtikrina ir išlaiko saugias darbo sąlygas. Kolektyvinių apsaugos priemonių taikymui turi būti teikiama pirmenybė asmeninių apsaugos priemonių atžvilgiu.

▼M2

Darbo įrenginių matmenys turi atitikti darbo, kurį reikia atlikti, pobūdį ir galimą apkrovą bei numatyti saugų judėjimą.

Turi būti pasirinktos tinkamiausios patekimo (kėlimo) į darbo vietas aukštyje priemonės, atsižvelgiant į jų naudojimo dažnumą ir trukmę bei nustatytą kėlimo aukštį. Pasirinkta priemonė turi būti pritaikyta evakuotis, kilus neišvengiamam pavojui. Judėjimas bet kuria kryptimi tarp kėlimo įrenginių ir platformų, pastolių aukštų arba laipteliais neturi kelti papildomo pavojaus nukristi.

4.1.2. Kopėčias darbui aukštyje galima naudoti tik tokiomis sąlygomis, kai, atsižvelgiant į 4.1.1 punktą, kitų saugesnių įrenginių naudojimas yra nepagrįstas dėl mažos rizikos ir trumpos naudojimo trukmės arba statybvietės ypatumų, kurių darbdavys negali pakeisti.

4.1.3. Lynai kėlimui ar padėties nustatymui gali būti naudojami tik tokiomis sąlygomis, kai, atsižvelgiant į rizikos įvertinimą, toks darbas gali būti atliktas saugiai ir kai kitų saugesnių įrenginių naudojimas yra nepagrįstas.

Atsižvelgiant į rizikos įvertinimą ir ypač į darbo trukmę bei ergonomines sąlygas, minėtos priemonės turi būti aprūpintos atraminiu paviršiumi sėdėjimui su atitinkamais priedais.

4.1.4. Atsižvelgiant į tai, kokie darbo įrenginiai pasirenkami pagal pirmiau išvardytus reikalavimus, būtina nustatyti atitinkamas priemones, mažinančias pavojų, kurį šios rūšies darbo įrenginiai kelia darbuotojams. Prireikus būtina įrengti apsaugos priemones, saugančias nuo nukritimo. Jos turi būti tinkamos konfigūracijos ir pakankamai tvirtos, kad neleistų nukristi arba sulaikytų krentant ir, jeigu yra galimybė, apsaugotų darbuotojus nuo sužeidimo. Kolektyvinės priemonės, apsaugančios nuo nukritimo, turi būti įrengtos visur, išskyrus tik tas vietas, kuriose yra priėjimas prie kopėčių arba laiptų.

4.1.5. Jeigu atliekant konkrečią užduotį kolektyvinę apsaugos priemonę, saugančią nuo nukritimo, reikia laikinai nuimti, būtina imtis kitų veiksmingų saugos priemonių. Minėta užduotis neturi būti atliekama tol, kol nebus imtasi tokių priemonių. Visiškai arba laikinai užbaigus konkrečią užduotį, kolektyvines apsaugos priemones, saugančias nuo nukritimo, reikia sumontuoti iš naujo.

4.1.6. Laikinas darbas aukštyje gali būti atliekamas tik tuo atveju, jeigu meteorologinės sąlygos nekelia pavojaus darbuotojų saugai ir sveikatai.

4.2. *Specialiosios nuostatos dėl kopėčių naudojimo*

4.2.1. Kopėčios turi būti pastatytos taip, kad stovėtų stabiliai jomis naudojantis. Nešiojamos kopėčios turi būti statomos ant nejudančio, tvirto, tinkamo dydžio pagrindo, kad jų skersiniai būtų horizontalioje padėtyje. Pakabinamos kopėčios turi būti saugiai pritvirtintos taip, kad, išskyrus virvines kopėčias, nejudėtų ir nesisuptų.

4.2.2. Nešiojamų kopėčių atramos turi būti apsaugotos nuo slydimo, pritvirtinant prie jų viršutinių ar apatinių galų bet kokį kopėčioms nuslysti neleidžiantį įtaisą arba panaudojant kitas tokias pat veiksmingas priemones. Kopėčios, kuriomis lipama į darbo vietą, turi būti pakankamai ilgos, kad kyšotų virš platformos, ant kurios reikia užlipti, jeigu daugiau nėra už ko tvirtai laikytis. Naudojant jungiamąsias ir ištraukiamąsias kopėčias, atskiros jų dalys turi būti tvirtai sujungtos viena su kita. Slankiosios kopėčios, prieš lipant ant jų, turi nejudėti.

4.2.3. Kopėčios turi būti naudojamos taip, kad darbuotojai visada galėtų tvirtai laikytis ir turėtų saugią atramą, ypač jeigu stovint ant kopėčių rankoje reikia laikyti krovinį, tai neturi trukdyti saugiai laikytis.

4.3. *Specialiosios nuostatos dėl pastolių naudojimo*

4.3.1. Jeigu nėra pažymos su pasirinktų pastolių charakteristikų apskaičiavimais arba jeigu tokioje pažymoje nėra nurodytas numatomų struktūrinių elementų išdėstymas, būtina atlikti tvirtumo ir stabilumo apskaičiavimus, išskyrus tuos atvejus, kai pastoliai yra sumontuoti pagal visuotinai pripažintą tipinę konfigūraciją.

4.3.2. Atsižvelgiant į pasirinktų pastolių sudėtingumą, kompetentingas asmuo privalo parengti jų surinkimo, naudojimo ir išmontavimo planą. Tai gali būti tipinis planas, papildytas punktais dėl konkrečių atitinkamų pastolių elementų.

▼M2

4.3.3. Atraminės pastolių dalys turi būti apsaugotos nuo slydimo pritvirtinant jas prie atraminio paviršiaus neslystančiu įtaisu arba pritvirtinant jas prie atraminio paviršiaus, arba panaudojant nuslysti neleidžiantį įtaisą ar kitas tokias pat veiksmingas priemones; apkrovą laikantis paviršius turi būti pakankamai tvirtas. Pastoliai turi būti pastatyti tvirtai. Perstumiamieji pastoliai turi būti apsaugoti nuo savaiminių poslinkių dirbant aukštyje.

4.3.4. Pastolių paklotų išmatavimai, forma ir išdėstymas turi atitikti atliktino darbo pobūdį ir turi būti pritaikyti kroviniams nešioti bei garantuoti saugų darbą ir judėjimą. Pastolių paklotai turi būti sumontuoti taip, kad normaliai naudojant pastolius jų struktūrinės dalys neslankiotų. Tarp pastolių paklotų struktūrinių elementų ir vertikalių kolektyvinių apsaugos priemonių, saugančių nuo nukritimo, neturi būti pavojingo plyšio.

4.3.5. Neparuoštos naudoti pastolių dalys, pavyzdžiui, kai pastoliai surenkami, išmontuojami ar keičiami, pagal Direktyvos 92/58/EEB perkėlimo į nacionalinę teisę nuostatas turi būti pažymėti bendrais įspėjamaisiais ženklais ir tinkamai aptverti fizinėmis priemonėmis, kad kliudytų patekti į pavojingą zoną.

4.3.6. Pastolius surinkti, išmontuoti ar atlikti didelių pakeitimų juose galima tik prižiūrint kompetentingam asmeniui, ir šį darbą gali atlikti tik tie darbuotojai, kurie, kaip nurodoma 7 straipsnyje, buvo atitinkamai ir specialiai apmokyti atlikti numatytas operacijas, atsižvelgiant į specifinę riziką, tai yra, kurie buvo supažindinti su:

a) atitinkamų pastolių surinkimo, išmontavimo ar keitimo planu;

b) saugos reikalavimais, susijusiais su atitinkamų pastolių surinkimu, išmontavimu ar keitimu;

c) priemonėmis, apsaugančiomis žmones ar daiktus nuo nukritimo;

d) saugos priemonėmis, kurių reikia laikytis pablogėjus meteorologinėms sąlygoms, galinčioms pakenkti atitinkamų pastolių saugumui;

e) leistinomis apkrovomis;

f) bet kokia kita rizika, su kuria gali būti susijusios pirmiau nurodytos surinkimo, išmontavimo ar keitimo operacijos.

Prižiūrintis asmuo ir darbus atliekantys asmenys turi turėti 4.3.2 punkte nurodytą surinkimo ir išmontavimo planą, įskaitant visas instrukcijas, kurios gali būti jame pateiktos.

4.4. *Specialiosios nuostatos dėl lyno naudojimo kėlimui ir padėties nustatymui*

Naudojant lyną kėlimui ar padėties nustatymui būtina laikytis šių sąlygų:

a) sistema turi būti sudaryta bent iš dviejų atskirai pritvirtintų lynų, kurių vienas naudojamas kėlimui, nuleidimui ir prilaikymui (darbinis lynas), o kitas — kaip atsarginis (apsauginis lynas);

b) darbuotojai privalo turėti ir naudoti atitinkamą diržą, kuriuo jie turi būti prisitvirtinę prie apsauginių lynų;

c) prie darbinio lyno turi būti pritvirtintos saugios kėlimo ir nuleidimo priemonės bei automatinio blokavimo sistema, sauganti, kad lyną naudojantis darbuotojas nenukristų, jeigu nebegalėtų kontroliuoti savo judesių. Prie apsauginio lyno turi būti pritvirtinta mobili darbuotojo judesius sekanti sistema, sauganti, kad jis nenukristų;

d) įrankiai ir kiti reikmenys, kuriuos privalo naudoti darbuotojas, turi būti pritvirtinti prie jo diržo ar atramos arba kitu tinkamu būdu;

e) darbas turi būti tinkamai suplanuotas ir prižiūrimas, kad nelaimės atveju darbuotojas būtų nedelsiant išgelbėtas;

f) vadovaujantis 7 straipsniu, darbus atliekantys asmenys turi būti specialiai apmokyti atlikti tokias užduotis, ypač gelbėjimo operacijas.

Išimtiniais atvejais, atsižvelgiant į rizikos vertinimą, kai dėl antro lyno naudojimo darbas tampa dar pavojingesnis, gali būti leidžiama naudoti vieną lyną, jeigu pagal nacionalinius įstatymus ir (arba) praktiką buvo imtasi atitinkamų saugos užtikrinimo priemonių.